

Izzivanje

Kot strela z jasnega je te dni udarila med slovensko javnost vest, da je deželno odborništvo za šolstvo in kulturne dejavnosti izoblikovalo predlog za porazdelitev ozemlja Furlanije - Julijske krajine na šolske okraje, kot predvidevata šolski zakon in odlok predsednika republike, pri tem pa NI PREVIDELO SAMOSTOJNEGA IN ENOTNEGA OKRAJA ZA VSE SLOVENSKE ŠOLE V ITALIJI. Naša javnost je naravnost osupljena in zaprepaščena, saj nikakor ne more verjeti, da si pristojno deželno odborništvo drzne izdelati predlog, ki je v kričečem nasprotju z voljo in zahtevami celotne slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini. Ta volja in te zahteve so prišle jasno do izraza v dokumentih Slovenske skupnosti, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, Sindikata slovenskih šolnikov iz Trsta in Gorice ter mnogih slovenskih šolskih svetov.

Najhujše in še najbolj zaskrbljivo pa je, da predlog o porazdelitvi ozemlja naše dežele sploh ne upošteva slovenskega šolstva, ga niti z besedico ne omenja, skratka za deželno odborništvo slovenske šole ne obstajajo.

Pri tem nastane najprej vprašanje, kdo in kateri deželni uradi so predlog o takšni porazdelitvi sestavili. Ne moremo namreč verjeti, da bi bili pristojni deželni funkcionarji tako neuki, da ne bi vedeli za obstoj slovenskih šol in da ne bi poznali enotne volje in zahtev celotne slovenske manjšine v zvezi s to kočljivo problematiko. Če se ne motimo, pa je deželni odbornik za šolstvo socialist Volpe, ki je sicer, kot znano, odstopil kot vsi ostali člani deželne vlade, vendar bo svoje dolžnosti opravljal do izvolitve novega odbornika. Kot socialist bi torej g. Volpe moral poznati našo zahtevo po enotnem in samostojnem šolskem okraju, saj so ga o tem gotovo seznanili njegovi slovenski strankini tovariši. Zakaj torej ni upošteval te zahteve? Slovenska javnost zahteva pojasnila predvsem od njega.

Res je, da gre za sedaj samo za predlog, o katerem bodo morale še izreči svoje mnenje občinske in pokrajinske uprave, kajti šele nato bo dežela svoj dokončni predlog poslala v odobritev rimskim osrednjim oblastem. Toda prav tako je res, da se slovenske šole sploh ne omenjajo, kar lahko Slovenci povsem upravičeno smatrajo za pravo pravcato izzivanje.

O tem važnem vprašanju bodo torej razpravljali občinski sveti, zlasti narodnostno mešanih občin. Posamezne politične skupine bodo torej morale javno zavzeti jasna stališča. Ob tej uri resnice se bo izkazalo, kdo je naš prijatelj in kdo ni. Vse-

(dalje na 3. strani)

ZAHTEVE IN PROGRAM SLOVENSkih DELOVNIH LJUDI V ITALIJI

Kot smo v našem listu večkrat pisali, je problem, ki ga obravnava spodnje pismo, zelo pereč. Gre za položaj slovenskih delavcev v vsedravnih sindikalnih zvezah, kjer kot pripadniku slovenske narodnostne skupnosti v Italiji sploh niso upoštevani. Zato objavljamo pismo, ki je bilo dostavljeno trem sindikalnim zvezam in ki je bilo tudi razmnoženo na ciklostilu. Pismo nosi podpis »Slovenski delovni ljudje v Italiji« (SDLvI).

(Ured.)

Zavedamo se naše narodne pripadnosti in vloge, ki nam jo nalaga zgodovina. Zato smo se slovenski delavci v Italiji odločili za skupni nastop v obrambo našega narodnega obstoja in gospodarskega razvoja.

Delavci slovenske narodnosti, ki smo vpisani v italijanske sindikalne organizacije CGIL-CISL-UIL, zahtevamo pri svojih sindikalnih organizacijah in pri enotni deželni federaciji uresničitve ustavnih in deželnih določil čl. 3 in 6 oziroma 3, ki so podlaga demokratičnemu reševanju manjšinske problematike.

Vpeljava dvojezičnosti v italijanski sindikalni organizaciji CGIL-CISL-UIL na deželni ravni bi pomenila danes neprecenljiv prispevek italijanskim sindikatov k zblizanju in medsebojnemu spoznavanju delovnih ljudi obeh narodnosti.

Slovenski delavci postavljamo italijanskim sindikalnim organizacijam zahtevo po dvojezičnosti, ker pojmujemo to zahtevo in njeno vpeljavo kot »diziničicijo« marškaterega sindikalnega voditelja treh italijanskih sindikalnih organizacij do Slovencev in naših problemov.

Sprejem naše zahteve po vpeljavi dvojezičnosti pa ne sme pomeniti samo uporabo lastnega jezika v notranjem krogu

sindikalnega delovanja, ampak tudi drugačno gledanje na slovensko stvarnost.

Postavljamo zahtevo, da se pri enotni sindikalni federaciji CGIL-CISL-UIL ustanovi urad za preučevanje slovenske tematike, ki naj pretresa vsa še nerešena manjšinska vprašanja, izdaja na podlagi neodvisnega ustvarjanja mnenj mesečnik v slovenskem jeziku in daje pobude za razna študijska zborovanja o manjšinski problematiki.

Seveda pa si ne bo nikoli mogoče zamisliti odprte sindikalne politike do Slovencev, če ne bomo imeli lastnih predstavnikov v vseh strokah in posebno v enotnih izvršnih pokrajinskih odborih kakor tudi v enotnih deželnih odborih.

Pri reševanju in postavljanju načelnih izhodiščnih vprašanj mora biti obvezna prisotnost slovenskih delavcev ne gleda na njihovo strokovno pripadnost oz. pripadnost konfederaciji, ker nas ta politična porazdelitev ne zanima.

Prepričani smo, da je ta pot obvezna za vsakogar, ki želi osveščanje naših delovnih ljudi in naš nadaljnji obstoj in gospodarski razvoj.

Danes si ni mogoče zamisliti gospodarskega razvoja pripadnikov slovenske narodne manjšine, če naši delovni ljudje niso prisotni v vseh odločujočih predstavništvih. Iz teh razlogov zahtevamo, da se slovenskemu delovnemu človeku omogoči pristop v te »začarane kroge« in da ga sindikalne organizacije usposobijo za prevzem teh odgovornosti.

Slovenski delovni živelj se mora pripraviti za enoten nastop v teh krogih in ustvariti temelje slovenski alternativni gospodarski politiki, ki bi bila samoupravno neodvisna od nenačrtovanega, zgrešenega in

(Dalje na 5. strani)

Nova država v Južni Ameriki

Holandska je dala v sredo svoji koloniji Gvineji ali Surinamu v Južni Ameriki neodvisnost. Tako se je rodila nova južnoameriška država, novo povečanje »tretjega sveta«.

Surinam je užival avtonomijo od leta 1974 in je imel že doslej svoj parlament. Po površini meri 142.822 kvadratnih kilometrov ter ima okrog 350.000 prebivalcev, ki predstavljajo veliko rasno mešanico. O kakem surinamskem narodu v pravem po-

menu besede ni niti govora. Okrog 150.000 je »kreolov«, t.j. mešancev, kakih 50.000 je Indonezijcev, 110.000 Indijcev, nekaj nad 5000 Evropejcev, približno toliko tudi Kitajcev, drugi so Indijanci, Črnci ali kake druge rase. Tudi v verskem pogledu je Surinam zelo razdejen. Katoličanov je okrog 70.000, protestantov nad 20.000, mohamedancev blizu 80.000, hinduistov še malo več, 60.000 »moravskih bratov«, nekaj ti-

(dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 30. novembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. Maša. 9.45 Antonin Dvorak: Godalni kvartet št. 2 v d molu. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Skrivnost potopljenega zvonika«. Napisal John Pudney, dramaturg. Deseta Kraševca. Četrta in zadnja del. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Daniel Santacruz Ensemble. 16.00 Šport in glasba. 17.00 »Zapri oči in šteje do deset«. Radijska drama, napisal Andrzej Szypulski, prevedla Marija Raunik. RO. Režija: Jože Peterlin. 17.50 Nedeljski koncert. 18.45 Folk iz vseh dežel. 19.15 Zvoki in ritmi. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu.

: : PONEDELJEK, 1. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za srednje šole) »Ciril Metodova šola pri Sv. Jakobu v Trstu«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Dejstva in mnenja: Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Radio za šole (za srednje šole - ponovitev). 18.50 Scenska in baletna glasba. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti - Klarinetist Igor Karlin, pianist Aci Bertonec. Igor Štuhec: Sedem anekdot - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba za lahko noč.

: : TOREK, 2. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Revija glasbil. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist in violinist Arthur Grumiaux. 18.50 The Modern Jazz Quartet. 19.10 Baročna arhitektura v Gorici (Verena Koršič). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 Lucia Chailly: Sanje (morda pa ne), operna enodejanka. 21.20 Sanjajte z nami.

: : SREDA, 3. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol) »Pesmi in pravljice za vas: Vrabček potepuh«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za I. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Italijanski instrumentalni ansambel: flautistka Barbara Klein, oboist Renzo Damiani, klarinetist Edgardo Garnero, fagotist Eros Adami, hornist Franco Barbaglia. 19.10 Avtor in knjiga. 19.30 Western-pop-folk. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi R. Giovannetti. Sodeluje sopranistka Gloria Paulizza. 22.00 Films in musicals.

: : ČETRTEK, 4. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Nove plošče resne glasbe (Ada Markon). 19.10 Dopisovanje Francesco Leopoldo Savio - Matija Čop (Martin Jevnikar). 10.25 Za najmlajše »Pisani balončki« (Krasulja Simoniti). 20.00 Šport.

: : PETEK, 5. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.40 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol) »Ljudje in poklici: tiskar«. 12.00 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Radio za šole (za II. stopnjo osnovnih šol - ponovitev). 18.50 Pianist Aleksander Vodopivec. 19.10 Alojz Rebula: »Neznano drevo«. 19.25 Jazz proti jazzu. 19.40 »Sveti Miklavž jih je rešil«. Otroška radijska igra, napisala Tončka Curk. RO. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.30 Nocoj plešimo.

: : SOBOTA, 6. decembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 F. Schubert: Simfonija št. 8 v h molu. 18.55 Glasbena zlepljenka. 19.10 Po društvih in krožkih: »Slomškov dom« v Bazovici. 19.25 Jazz koncert. 19.40 Pevska revija. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Na konju«. Napisal Andrej Budal, dramaturg. Jože Babič. Peti in zadnji del. 21.30 Vaše popevke. 22.30 Solist tedna: Jean-Luc Ponty.

Nova država v Južni Ameriki

(Nadaljevanje s 1. strani)

soč konfucijcev, okrog 1000 Judov itd. Uradni jezik je holandski.

Človek se mora nujno vprašati, kako bo taka državna skupnost delovala. In res so že pred proglasitvijo neodvisnosti izbruhnili rasni nemiri.

Holandci so deželo gospodarsko že precej razvili. Tako razpolaga npr. z veliko petrolejsko čistilnico v Marienburgu, razvito pa je tudi pridelovanje kave in posebnost sladkornega trsa. Pridelava sladkorja znaša blizu 200.000 stotov letno. Pridelujejo tudi riž, rum, južno sadje, banane, koro, kokosove orehe in kakao. Pridobivajo tudi precej bauksita in zlato. Dolžina železnice znaša blizu 900 km. Glavni pristan je Paramaribo, ki je tudi glavno mesto. V njem živi tretjina vsega prebivalstva v državi.

Vedno spet se mora logično misleči človek čuditi, kako lahko pridejo do neodvisnosti dežele, ki sploh ne predstavljajo kake resnične narodne skupnosti, ampak

V Angoli se nadaljujejo boji med tremi političnimi in vojaškimi organizacijami, ki se potegujejo za monopol oblasti. Holdenova organizacija, ki jo podpira Zaire, pomoč pa dobiva tudi od drugod, prodira proti prestolnici. Ta organizacija velja za najokrutnejšo in najbolj pobijavsko.

V Sloveniji pripravljajo sprejetje novega zakona o verskih skupnostih. Osnutek zakona je sprožil nekaj debat, ker pušča po mnenju Cerkve premalo pravic duhovnikom pri obiskovanju vernih in podeljevanju zakramentov v bolnišnicah in domovih za stare. Verjetno bo prišlo do popravka premalo izdelanega osnutka.

samo neko od kolonialistov določeno geografsko in upravno enoto, medtem ko obstoječi režimi v Evropi odrekajo pravico do lastne države ali celi vrsti pravih evropskih narodov z dolgo zgodovino in kuturno tradicijo, pa tudi sorazmerno številnih, kot npr. Baskom, Bretoncem, Kataloncem, Ukrajincem (45 milijonov), Belorusom, Estoncem, Letoncem, Litvancem, Georgijancem, Armencem itd. To si lahko razložimo le s tem, da se je dekolonizacija ustavila prav pred Evropo — ali da odvisni evropski narodi nočejo svobode, kar je seveda nesmisel.

POLITIČNA LOGIKA NA PORTUGALSKEM GRE SVOJO POT

Kot je bilo pričakovati, je prišlo do razkola v portugalskih oboroženih silah. Padalski in drugi oddelki, ki težijo v skrajno levo, so se uprli. Trenutno je še v teku merjenje sil med njimi in oddelki, ki so ostali zvesti predsedniku republike Gomesu. Ta bi rad preprečil odkrit spopad, toda ta je skoraj neizogiben. Bati se je, da se bo iz tega izcimila državljanska vojna, ki bo nujno pripeljala bodisi do skrajno leve ali skrajno desne diktature.

Napaka, ki je bila storjena na Portugalskem, je bila — to se kaže zdaj vedno bolj očitno — v tem, da vojaštvo, ki je zrušilo prejšnji avtoritarni režim, ni izročilo oblasti civilistom. To bi bilo moralo storiti po volitvah v ustavodajno zbornico. Ker tega ni storila, se je izoblikovalo več centrov politične oblasti, kar je nujno pripeljalo državo v zmedo. K temu je veliko pripomaga makiavelistična politika komunističnega voditelja, zagrizenega stalinista Cunchala.

SKOZI DALJNOGLED

ONEMOGLOST VELIKIH DRŽAV

Svoj čas so ljudje v velikih državah zviška gledali na male države, češ kaj boste vi »prčki«, mi vas vojaško pozobljemo, kadar hočemo. Danes pa ljudje v velikih državah zavidajo tiste, ki žive v malih državah. Velike države s 50 in več milijoni prebivalcev postajajo kaos, kjer nič več ne deluje, kakor bi moralo. Postale so kot debelehar, ki se komaj še giblje od zamaščenosti in mu odpovedujejo srce in pljuča, noge in spolni hormoni, da je komaj še ločiti, ali gre za moškega ali žensko. In razne »velike sile« se obnašajo točno tako kot ljudje brez spola: če jim steče čez pot miška, pa naj bo črna ali rdeča, jih oblije kurja polt in odpovedo jim vse funkcije. Nekatere drži pokonci samo še tajna policija ali diktatura, npr. Indijo, Kitajsko, Sovjetsko zvezo. Druge se utapljuje v zmedo in izgubljuje v krizah in neodločnosti, kot npr. Združene države, Italija in Anglija.

Male države se zdijo v primerjavi z njimi kot modeli učinkovitosti in kot paradži. Sociologi in politologi, pa tudi ekonomisti bi morali preučiti vprašanje, če vedno večja neučinkovitost velikih držav ni bolj posledica neke socialne zakonitosti, ki

ne dopušča prevelike nakopičenosti človeških mas v eni državi, kakor pa trenutnih gospodarskih in političnih kriz. Kakor niso debeluhvi vzor dobro delujočega organizma, tako niso, kot kaže, velike države vzor dobro delujočega socialnega organizma. Vse ima neko mejo. Že Edvard Kocbek je zapisal, menda v »Tovarišiji«: »Lepo je imeti majhno domovino«.

SMO ŽE V FANTASTIČNOSTI?

Kot poročamo na drugem mestu našega lista, sovjetska vlada ne dovoli znane mu fiziku in disidentu Saharovu, da bi si šel po Nobelovo mirovno nagrado v Oslo. To utemeljuje s tem, da pozna Saharov znanstvene tajne, ki »bi jih lahko izdal«, kar pomeni, da je Saharov zaradi tega, ker pozna take »tajne«, ujetnik režima. To spominja na grozljive fantastično-znanstvene romane, v katerih držijo totalitarni režimi daljne prihodnosti znanstvenike v dosmrtnem ujetništvu, da se nihče drug ne more okoristiti z njihovim znanjem. Fantastičnost te vrste pa se je kot kaže primer Saharova, že začela. »Daljna« prihodnost je torej bliže, kot so si predstavljali pisatelji fantastičnih romanov.

Po Francovi smrti je Španija zadihala

V nedeljo so pokopali bivšega španskega diktatorja generala Franca in oblast je prevzel kralj Juan Carlos I. Lahko se reče, da je Španija bolj sproščeno zadihala, ko se je poveznil pokrov grobnice nad Francovim truplom. Njena prihodnost je še zamegljena, vendar najbrž ni nikogar niti tam niti v tujini, ki bi dvomil, da bo lepša, kot je bila v zadnjih štiridesetih letih. Seveda bo moral biti Juan Carlos — o katerem mislijo, da nikakor noče hoditi po Francovih stopinjah, a to bi bilo tudi nemogoče — previden pri odpiranju oken proti Evropi in proti svobodi, da ne povzroči reakcije dosedanjih stebrov Francovega režima, ki še razpolagajo z instrumenti moči v policiji, vojski in režimski

politični organizaciji Falanga, edini politični organizaciji, ki je bila dovoljena v Francovi fašistični Španiji. Trenutno si ljudje najbolj želijo, da bi bila čimprej objavljena amnestija za politične jetnike. Ni pa dvoma, da se bodo kmalu začeli tudi politični prepiri in polemike, kar pa je seveda popolnoma normalno za vsako količkaj demokratično državo, saj »monolitnost« in »soglasnost« z večnim navdušenjem samo za tiste, ki so na oblasti, vladajo le v totalitarnih diktaturah, kot je bila tudi Francova.

—o—

V Jugoslaviji so se zadnji čas pojavile kominformistične skupine v ZKJ, posebno v Srbiji in na Hrvaškem. Tisk je v odločni ofenzivi proti temu pojavu.

Pisma uredništvu:

Spoštovano uredništvo,

dovolite, da se preko Novega lista lepo zahvalim poslancu Albinu Škerku za pojasnila, ki mi jih je posredoval prav tako preko Vašega lista v zvezi z mojim zadnjim pismom, ki je med drugim izrazilo začudenje zaradi njegovega molka v rimski poslanski zbornici ob razpravi o novi italijansko-jugoslovanski pogodbi. Priznati pa moram, da me njegova izvajanja niso popolnoma prepričala. Pristavljam, da mi je znana vsebina njegovega govora v Podgori in njegove izjave v nabrežinskem občinskem svetu. S to vsebino se popolnoma strinjam. Ker pa poslanec omenja pismi zunanjemu ministru Rumorju, bi morda kazalo obe pismi objaviti, da bi lahko tudi širša javnost spoznala prizadevanje poslanca Albina Škerka v zvezi z zadnjim italijansko-jugoslovanskim sporazumom.

Slavko Rebula - Trst

PROSTOR MLADIH

Mladi s starimi gesli

Danes so zelo glasne razne ekstremistične mladinske skupine in gibanja, ki skandirajo gesla, o katerih mislijo, da so nova. Zato se gredo »avantgardizma« in so ponosne na svoj »revolucionarni« ekstremizem in zagnanost. V resnici pa se pri stvarni idejni analizi pokaže, da so vzeta ta njihova gesla takorekoč iz »skladišča starih idej«. Nekatera so stara desetletja, druga že sto let in več. Trockisti kričijo in pleskajo po zidovih fraze, ki so vzete iz knjig in brošur Trockega, ta pa je že desetletja mrtev. Poleg tega je jasno, da je v svojih spisih obravnaval stvarnost, ki je bila čisto drugačna, kakor je današnji svet. Še bolj velja to za pristaše Bakuninovih idej. Maoisti se navdušujejo za ideje človeka, ki je danes star še precej nad 80 let in ki so se nanašale na čisto drugačne razmere in čas, na deželo in narod s popolnoma drugačno zgodovino, kot je evropska.

Očitno je, da tako zastarele ali evropski politični stvarnosti ter zgodovini tuje ideje ne morejo pomeniti nekaj resnično aktualnega in novega. V resnici nudijo ti-

stemu delu mladine, ki se noče dejansko angažirati pri delu za izboljšanje družbenih razmer in za boljše odnose med ljudmi, samo priložnost in možnost za izmikanje vsakodnevnemu podrobnemu in dozdevno malenkostnemu delu, ki pa edino omogoča pravi napredek. Kričanje psevdorevolucionarnih fraz, že konficioniranih v priročnikih in vzeti iz del revolucionarjev prejšnjih generacij, je le oblika odtujenosti današnji stvarnosti, odtujenosti, ki je včasih nehotena kot posledica napačne vzgoje, zaletelosti ali romanticizma, največkrat pa hotena, kar prihrani tem mladim ljudem trud konkretnega in ne lahkega reševanja resničnih problemov. Obenem pa jim daje povod, da se čutijo kot »najbolj napredni« in »avantgardisti« vzvišene nad »zmerneži«, dejansko torej nad veliko večino druge mladine. Tako tiči za takim »avantgardnim« ekstremizmom nadutost, ki napravlja te mlade skrajneže podobne nekdanjim hitlerjanskim in skvadrističnim mladim »elitam«. Tudi mladi SS-ovci so bili trdno prepričani, da posedujejo edino pravo ideologijo.

NERODNOSTI S SADATOM

Ves Izrael se je te dni krohotal ob novicah o čudnih nerodnostih, ki so se dogajale med obiskom egiptovskega predsednika Sadata v Združenih državah in v Angliji. Tako je npr. predsednik Gerald Ford napil na banketu, ki ga je priredil Sadatu na čast, »velikemu narodu in vladi Izraela«. Hotel je seveda reči: »Velikemu narodu in vladi Egipta«, a se mu je zareklo ali pa ga je imel že malo pod kapo in ni več dobro ločil med Egipčani in Izraelci.

Podobna nerodnost se je zgodila Sadatu v Londonu. Pri sprejemu v Buckinghamski palači je zaigrala vojaška godba Sadatu na čast melodijo, ki jo poje zbor v Verdijevi operi »Nabucco«. Egipt namreč nima prave himne. Tisto pesem v »Nabucco« pa pojejo judovski sužnji v Babiloniji, ko hrepenijo po rešitvi iz suženjstva in po vrnitvi v Sion, t.j. v Jeruzalem. Tako predstavlja ta pesem nekako sionistično himno. Morda pa Sadat ne hodi v opero in se tega ni zavedel.

Zasedanje kraške gorske skupnosti

V ponedeljek, 24. t.m., se je v Nabrežini sestala, prvič po upravnih volitvah, skupščina gorske skupnosti s sledečim dnevnim redom:

1. Potrditev novoizvoljenih svetovalcev;
2. Imenovanje zakladnika;
3. Statut Skupnosti;
4. Izvolitev predsednika;
5. Izvolitev upravnega odbora.

Dosedanji predsednik dr. Colja, ki ga je izvolila prejšnja skupščina, je v začetku poročal o dosedanjem delu odbora, ki si je najbolj prizadeval, da bi gorska skupnost lahko res začela samostojno delovati. Poudaril je tudi prizadevanje večine, ki skupnost upravlja, da bi ista upravljala tudi Kraške rezervate, s čimer naj bi se po predsednikovem mnenju strinjala tudi Sloven-

ska skupnost, kar pa po našem ne drži, ker je bila Slovenska skupnost vedno proti kakršnimkoli rezervatom, ne glede na to, kdo jih upravlja.

Po predsednikovem govoru so zborovalci potrdili izvolitev novih svetovalcev in nato se je začela diskusija o imenovanju zakladnika. Antek Terčon je v imenu Slovenske skupnosti predlagal, da bi za zakladnika imenovali nabrežinsko posojilnico, ki nam daje vsa jamstva za brezhibno dvojezično delovanje, medtem ko je CRT bila doslej premalo dovzetna za naše probleme. Žalostno pa je, da so bodisi KPI kot PSI skupno s KD zagovarjali boljša jamstva CRT in izsilili sprejetje odborovega predloga (naj se zakladnico podeli CRT) tudi z neko naglico ter začasnostjo imenovanja. Slovenska skupnost se s tem ni strinjala, ker je mnenja, da morajo vsaj tiste uprave, ki so v slovenskih rokah, podpirati delovanje domačih denarnih zavodov, ki so za to popolnoma usposobljeni. Še enkrat je torej Slovenska skupnost ostala sama zagovornik domačih interesov! Vsi ostali od KPI do MSI so soglašali s sicer javnim denarnim zavodom, ki pa kaže bolj malo poslušanja za naše probleme.

Seja je poleg tega potekala precej mučno, ker uprava ni pravočasno poskrbela za prevajalca in so le zadnji trenutek dobili nekoga, ki pa še ni nikoli prevajal na kakem občinskem ali drugem svetu. To je sicer v začetku priznal tudi predsednik dr. Colja, kar pa ni dovolj kot opravičilo, za tak dvojezičen potek seje!

Na prihodnji seji, ki bo 5. decembra, se bo začela diskusija o statutu.

nk

IZZIVANJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

kakor naj vsi vedo, da od svoje pravične zahteve ne bomo odstopili in da bomo segli po vseh sredstvih, ki jih imamo v demokraciji na razpolago, za uveljavljanje svoje poštene volje, to je za vsestransko rast in napredek našega slovenskega šolstva.

Devin - Nabrežina

Občni zbor Slovenske skupnosti

V nedeljo, 23. t.m., je bil v Nabrežini občni zbor Slovenske skupnosti za Devin-Nabrežino. V dvorani »Igo Gruden« se je zbralo lepo število članov iz vseh vasi občine. Potem ko je zbor imenoval v predsedstvo Stanka Kosmina, dr. Jožeta Škerka in Janeza Antoniča, je deželni tajnik dr. Štoka pozdravil udeležence, orisal deželni politični položaj s posebnim poudarkom na nerešena slovenska vprašanja in zavezal zborovalcem veliko uspeha pri delu. Pokrajinski politični tajnik dr. Dolhar je podal sliko naše organizacije v tržaški pokrajini s posebnim poudarkom na krizo in dokončno propast levega centra. Ta politična formula, je dejal Dolhar, je v desetih letih ostala le pri načelnih izjavah dobre volje, zboljšalo se je vzdušje do Slovencev, konkretno pa ni zlasti Krščanska demokracija pokazala prave dobre volje za reševanje naših problemov. Sedaj je te formule konec in Slovenska skupnost mora v novem, še nejasnem političnem položaju napeti vse sile, da se končno sprejme splošni zaščitni zakon za vse Slovence v Italiji. S podpisom pogodbe med Italijo in Jugoslavijo se je prenehala veljavnost Londonskega sporazuma in sedaj smo vsi Slovenci v deželi na isti ravni. Prav od nas in od dobre volje demokratičnih sil bo odvisna naša narodnostna bodočnost.

Dr. Drago Legiša je nato orisal politični položaj s posebnim poudarkom na razmere v Devinu - Nabrežini. Primerjal je Slovensko skupnost z OF leta 1941, ko je ta začela z bojem za narodno osvoboditev. Prav tako je danes vsa teža narodnega in manjšinskega boja na Slovenski skupnosti, ki je in mora biti dovolj široka za vse Slovence ne glede na politično prepričanje in svetovno naziranje. Premalo nas je, je dejal dr. Legiša, da bi s svojim glasom vplivali na svetovna ali vsedrjavna dogajanja, čeprav je prav in pošteno, da vsakdo pove svoje mnenje tudi o tem. Slovenske probleme v zamejstvu pa bomo lahko reševali predvsem sami. Pozval je vse Slovence, da se strnejo okrog Slovenske skupnosti, katera danes edina lahko neodvisno zagovarja slovenske koristi.

Končno je občinski svetovalec Antek

Terčon orisal upravno-politični položaj v občini. Poudaril je, da je vloga naše stranke še vedno primarne važnosti, saj je prav Slovenska skupnost tisti jeziček na tehtnici, ki bo odločal o bodočem življenju te ali drugih uprav. Žalostno je, je dejal Terčon, da so danes vse stranke, ki so zastopane v nabrežinskem občinskem svetu, dejansko v rokah tujcev. Dogaja se, da občinski upravitelji govorijo italijansko v izključno slovenskih vaseh in da mora prevajalka slovenske posege publike prevajati v italijanščino upraviteljem in obratno. To je tembolj nerazumljivo, ker je sedanja uprava, ki šteje 9 svetovalcev, sestavljena iz šestsih Slovencev in treh Italijanov. Terčon je zaključil svoj poseg s priporočilom, naj novi odbor Slovenske skupnosti, ki bo izšel s tega zbora, čimprej nakaže potrebne smernice našim izvoljenim predstavnikom.

Sledila je diskusija, v katero so posegli Lambert Pertot, Stanko Kosmina Ivan in Martin Breclj, Bojan Brezigar, Orlando Zbogar in drugi. Vsi so potrdili važnost

prisotnosti Slovenske skupnosti, njenega kritičnega, samostojnega in konstruktivnega nastopa v odborih in komisijah ter potrebo po organizacijski utrditvi stranke ter zlasti po stalnem stiku med odborom in bazo s periodičnimi sestanki po vaseh ter s publikacijo ciklostiliranega priložnostnega biltena.

Ob koncu je bil izvoljen 16-članski širši odbor, ki se bo sestel v bližnji prihodnosti, da iz svoje srede izvoli izvršne organe in si porazdeli funkcije.

Občni zbor je torej zelo dobro uspel in vsi so izrazili mnenje, da bo to začetek novega življenja Slovenske skupnosti, kot se je prav v Nabrežini v daljnem letu 1947, kot je omenil Lambert Pertot, ustanovila samostojna slovenska politična organizacija. Navdušenje je sedaj veliko, zato smo mnenja, da bo iz teh semen zrasel obilen in krepak sad.

nk

—o—

V nedeljo, 30. novembra, bo ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu

REVIJA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

Imenovanje šole v Boljuncu po Franu Venturiniju

V zadnjih letih, odkar je to možno, so se že nekatere slovenske šole na Tržaškem poimenovala po naših zaslužnih možeh.

Oktobra letos je boljunska osnovna šola dobila pozitiven odgovor iz Rima. Poslali so nam uradno izjavo, da se naša šola lahko imenuje po domačinu, prosvetnemu delavcu, glasbeniku in zborovodji Franu Venturiniju.

Fran Ventudini se je rodil v Boljuncu 30.V.1882. Umrl pa je v Ljubljani 18.X.1952.

Bil je sin številne obrtniške družine. Narodjenega fanta so starši poslali na učiteljskišče v Koper. Svojo učiteljsko službo je vršil najprej v Predloki pri Črnem kalu, nato v Dolini, potem v Borštu in nazadnje v Ciril-Methodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu. Ko so bile za časa fašizma ukinjene

slovenske šole v Italiji, se je učitelj Venturini zatekel v Ljubljano. Med vojno so ga na Štajerskem zalotili Nemci in ga izročili Italijanom. Bil je poslan v internacijo v Srednjo Italijo, kjer je ostal do konca vojne. Tedaj se je vrnil v Trst, kjer je živel do smrti, ki ga je doletela v Ljubljani, kjer je bil slučajno na obisku pri prijateljih. Pokopan je bil v Ljubljani, pred nekaj leti pa so njegove posmrtno ostanke prenesli na pokopališče v Boljuncu.

Fran Venturini pa ni bil le učitelj, bil je predvsem dober glasbenik, plodovit skladatelj in požrtvovalen zborovodja.

Z glasbo se je začel ukvarjati v rani mladosti, saj je že kot otrok rad prisluškoval zvokom cerkvenih orgel. Na učiteljskišču v Kopru je zbiral dijake, da jih je učil petja in glasbe.

V rodnem Boljuncu je ustanovil društvo in zbor France Prešeren. Kjerkoli je učiteljeval, je zbiral zlasti mladino in jo je navduševal za našo lepo pesem. Za svoje zbere je priredil mnoge slovenske narodne pesmi, znane so številne njegove izvirne skladbe, ustvarjal je za moške, ženske in mešane zbere, solospeve, za šolsko mladino pa tudi za najmlajše iz vrtca. Številne so njegove slovenske maše in druge na-

(Dalje na 8. strani)

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV V TRSTU

Prihodnji ponedeljek, 1. decembra bo predstavil svojo novo knjigo dr. Egidij Vršaj, ki je sicer strokovna, govori v glavnem o trgovskem in trgovinsko zakonodajnem pravu v treh obmejnih deželah: v Sloveniji, Julijski krajini in v Avstriji, a bo gotovo zanimala tudi širšo slovensko javnost. Začetek večera je ob 20.15.

Občina Repentabor in avtoport

Problem tovornega postajališča pri Feretičih je še vedno v ospredju zanimanja tako med občani kot tudi v osrednjih krogih slovenske narodne manjšine na Tržaškem. Podobno kot v Štandrežu na Goriškem, tako bi dobro znani krogi hoteli z veliko žlico razlastiti slovenske lastnike zemljišč in tako pripraviti tla za umetno naseljevanje in s tem uničenje slovenske občine. Pred zadnjimi volitvami je občinska uprava na Repentabru (ki je bila v rokah Slovenske skupnosti) rekla odločno, »ne« novim gradbenim dovoljenjem na področju avtoporta, dokler ne bodo znani vsi načrti ter se ne ugotovi zahtevam prizadetih lastnikov in občine po takojšnji in pravični odškodnini ter prednosti domačinov pri terciarnih obratih. Komunisti in

socialisti (tedaj v opoziciji) so takrat trdili, da je treba še več doseči in so v volilni kampaniji očitali, da niso dovolj zaščiteni interesi domačinov.

In kaj so sedaj dosegli, potem ko so s takimi argumenti zmagali na volitvah in prevzeli občinsko upravo? Prejšnji teden smo zvedeli iz časopisov, da misli nova občinska uprava izdati dovoljenje za nekatera gradbena dela na področju avtoporta, češ da je konzorcij tovornega postajališča pristal na večino zahtev občinske uprave in lastnikov zemljišč. Iz poročanja tiska izhaja, da gre v bistvu za iste zahteve, ktere je postavila že prejšnja občinska uprava pod županom Mihaelom Gustinom pred julijskimi volitvami. Nova občinska upra-

(Dalje na 8. strani)

Goriško okolje nekoč in danes

V prostorih Državne goriške knjižnice v ulici Mameli v Gorici so 19. t.m. v okviru »XVII. tedna kulturnih dobrin in muzejev« odprli razstavo z naslovom »Arhitektura in pejsaž na Goriškem«, ki bo trajala še do 29. t.m. Razstava obsega stare zemljevide Goriške in krajši izbor upodobitev mesta Gorice in okolice v literaturi različnih obdobj. Od zemljevidov naj opozorimo na zemljevid Furlanije, izdelan na roko ob koncu 17. stoletja, zelo poučen je tudi zemljevid Goriško - gradiščanske grofije iz konca prejšnjega stoletja, na katerem je razvidno, da je bilo slovensko prebivalstvo v tej upravni enoti v odločni večini.

Od starejših upodobitev Gorice je razstavljena med drugim rokopisna knjiga z risbami G. M. Marussiga, prevladujejo pa upodobitve na starih fotografijah in v različnih knjižnih izdajah. Razstava pomeni skratka opozorilo na arhitektonske, urbanistične in krajske značilnosti mesta in okolice, ki zaradi naraščajoče industrializacije podlegajo spremembam in uničenju. Na razstavi so zastopane tudi nekatere slovenske publikacije, tako med drugim Bednarikova »Goriška in tržaška pokrajina v besedi in podobi« in Steletova knjiga »Umetnost v Primorju«. Razstava nakazuje potrebo, da bi tudi na slovenski strani izdali reprezentativno knjigo o kulturno-zgodovinskih, umetnostnih in arhitektonskih značilnostih mesta in okolice, saj sta dve tako zasnovani knjigi prav v zadnjem času izšli v italijanskem jeziku. (»Gorizia viva« in »Gorizia ottocentesca«).

Kratke z Goriškega

Prejšnji teden je bil v Gorici občni zbor Sindikata slovenske šole, ki je med drugim izvolil novi odbor v naslednjem sestavu: Bednarik, Bratuž, Buzzi, Jussa, Doktorič, Dornik, Paulin, Rustja, Humar, Sirk, Korosec, Marinič in Vončina.

Izšla je novembrska številka »Števerjanskega vestnika« ki izhaja enkrat mesečno. Med ostalimi novicami prinaša vest, da je novi občinski tajnik v Števerjanu postal dr. Vladimir Šturm, ki je vrsto let počeval na slovenskih šolah v Gorici, in o pozarja občane na urnik občinskih uradov v Števerjanu: od ponedeljka do petka od 10. do 13. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.

V četrtek, 20. t.m., je v kapucinski cerkvi v Gorici koncertiral priznani slovenski organist prof. Hubert Bergant. Spored je obsegal dela baročnih skladateljev. Škoda, da se prireditve ni udeležilo več poslušalcev, saj je bilo Bergantovo izvajanje zelo kvalitetno.

V nedeljo, 23. t.m., so v cerkvi sv. Ivana v Gorici, kjer je sedež slovenske župnije v mestu, slovesno blagoslovili več izvodov Rimskega misala, ki je izšel pred kratkim v slovenščini in jih izročili predstavnikom tistih župnij v mestu, kjer imajo slovensko bogoslužje.

Zahteve in program...

(Nadaljevanje s 1. strani)

špekulativnega finansiranja italijanskega raznarodovalnega kapitala, tako privatnega kot javnega.

Voditeljem italijanskih sindikalnih organizacij mora postati jasno, da v sindikatu organizirani delavski človek ne bo več dopuščal, da se prezrejo življenjske potrebe slovenske narodne manjšine. Če so sindikalne organizacije dosegle v družbi takšno težo in veljavo, se morajo v teh krajih zahvaliti tudi požrtvovalnosti slovenskih delavcev, ki so v skupnem boju z italijanskimi delavci pripomogli sindikatu, da je dosegel tako pomembne in zavirljive položaje v sedanji italijanski družbeni razporeditvi.

Prav iz teh razlogov dolgujejo italijanske sindikalne organizacije slovenskim delavcem ne samo priznanje, ampak tudi sodelovanje pri reševanju slovenske manjšinske problematike.

Zato naj postane tudi cilj deželnih vodstev italijanskih sindikalnih organizacij odobritev globalnega zakona o zaščiti Slovencev v Italiji!

Skrb italijanskih sindikalnih organizacij je šla večkrat mimo potreb naših ljudi in je žrtvovala na oltarju splošnega razvoja pravice, ki smo si jih Slovenci priborili v stoletnih bojih.

Slovenski delovni ljudje — kot neodvisen del deželnega delavskega gibanja — prepričano lahko trdimo, da se dobro zavedamo, kakšna bi morala biti naloga deželne uprave v ekonomskem razvoju teh krajev tudi na podlagi zadnjih mednarodnih dogodkov.

Slovenski delovni ljudje zahtevamo, da se tako imenovani novi razvojni model oziroma industrijska preobrazba okostenelega italijanskega proizvodnega sistema začne prav tu v naši deželi, upoštevajoč obstoj slovenske narodne manjšine.

Zamejski Slovenci smo plačali gospodarskemu razvoju večinskega naroda prevelik davek, da ne bi prišlo do sprememb v mišljenju in obravnavanju te problematike.

Tržaško gospodarstvo preživlja danes težke trenutke. V juniju je število nezaposlenih naraslo za nadaljnjih 1740 v primerjavi z lanskim letom. Po vsej verjetnosti se je danes to število žal še okrepilo. Število ur dopolnilne blagajne v prvih štirih mesecih pa je doseglo zaskrbjujoč nivo 250.000 v primerjavi z lanskimi 3.000.

V prvih sedmih mesecih so zabeležili tudi občuten zastoj v pomorski trgovini in v železniškem trgovinskem prometu.

V gradbeništvu pa zaznamo strahoten zastoj pri že začelih in dokončanih gradnjah.

Slovenski delovni ljudje gledamo na vse to z veliko zaskrbljenostjo in z občutkom, da sedanje uprave niso zmožne ustvariti pogojev za bodoči gospodarski razvoj.

Iz tega kritičnega položaja, v katerem se nahaja tržaško gospodarstvo, je razvidno, da slovenski delovni ljudje nismo gospodarsko zaščiteni, kljub temu, da smo kot manjšina mnogo žrtvovali za industrijski razvoj.

Slovenski delovni ljudje moramo začeti usklajevati program in delovanje za na-

rodnostno enakopravnost s programom za gospodarsko enakopravnost. Točno se zavedamo, da ni mogoče reševati narodnostnega vprašanja, ne da bi se dotaknili gospodarskega. Prav zaradi tega se bodo morale italijanske sindikalne organizacije zavdati, da je pri reševanju sedanjega gospodarskega stanja treba ustvariti podlago za nov način pojmovanja manjšinske stvarnosti.

Naj vzamemo kot jasen primer zakon št. 865, znan tudi kot zakon o stanovanjski reformi. Za naše kraje bi moral ta zakon vsebovati posebna dopolnila, ki bi onemogočila raznarodovalno, splošno razlaščaenje slovenski zemlje. Slovenski delovni ljudje smo za izgradnjo ljudskih stanovanj, zahtevamo, da nam država, dežela in občina izrecno dodelijo denar za izgradnjo slovenskih ljudskih stanovanj in socialnih objektov. Smo pa proti oškodovanju naših mali posestnikov, kmetov, ki živijo od svoje grude in od svojega dela.

Protislovensko in protiučustavno bi bilo postaviti italijanski latifundij na isto raven z našimi malimi posestvi.

Pri rešitvi najnujnejših šolskih problemov je važno podpreti zahtevo po neodvisnem slovenskem šolskem okrožju. To je po mnenju slovenskih delovnih ljudi temelj nadaljnjemu razvoju slovenskega šolstva v Italiji in obenem zagotovilo za nadaljnji neodvisni proces za kadrovsko politiko in narodnostno osveščanje slovenskih zamejskih ljudi.

V tem okviru zahtevamo, da italijanske sindikalne organizacije čimprej — in to v tesnem sodelovanju s sindikatom slovenskih šolnikov — organizirajo na deželni ravni (upoštevajoč slovečih 150 ur) študijske tečaje v slovenskem jeziku, ker so za to napredno pridobitev slovenski delovni ljudje žrtvovali prav toliko kot italijanski.

Ta dokument ne bi bil popoln, če bi se ne dotaknili pekočega in aktualnega problema, kakršen je *kultura in kulturno delovanje* slovenskih delovnih ljudi.

Slovenski delavci zahtevamo, da tudi na tem področju pride do izrazitejšega in globljega zainteresiranja od strani italijanskih sindikalnih organizacij, ko gre za reševanje težav denarnega in juridičnega značaja, v katerih so slovenske kulturne ustanove. Prav iz teh razlogov bi morale italijanske sindikalne organizacije odločno nastopiti tudi v *obrambo Stalnega slovenskega gledališča* in s tem celotnega gledališkega ansambla.

Slovenski delavci imamo dolžnost, da v tem dokumentu, s katerim se obračamo na italijanske sindikalne organizacije CGIL - CISL - UIL, v katere smo včlanjeni, dalje na občine, v katerih živimo, ter na deželne organe, od katerih zahtevamo večjo pozornost in razumevanje za naše probleme, *predložimo svoje zahteve glede kraških rezervatov*, ki so — kakor so danes zamišljeni — samo nova okrnitev slovenske zemlje in novo breme za našo narodno manjšino ter so v svojem bistvu rešitev, ki vse prej kot koristi slovenski narodni skupnosti.

—o—

Jugoslovanski zunanji minister Minič bo v kratkem obiskal Moskvo.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Naši priimki in krajevna imena

Med tistimi mnogimi stvarmi, ki jih naši jezikoslovci, etnografi in zgodovinarji doslej še niso raziskali, so tudi naši priimki in krajevna imena. Bilo je sicer že napravljeno nekaj poskusov, vendar največkrat brez sistematičnega prijema in predvsem brez znanstvene resnosti. Razlage priimkov so se lotevali ljudje, ki so bili brez prave jezikovne izobrazbe in predvsem brez raziskovalne izkušnje ter so si zato kar najbolj olajšali delo s tem, da so se ravnali kar po takoiimenovani ljudski etimologiji, t.j. ljudski jezikovni razlagi. Če se je npr. nekdo pisal Kostanjšek, so rekli, da pride njegovo ime od kostanja, če se je pisal Žabkar, so rekli, da je nastal ta priimek po besedi žaba, in če mu je ime Slana, so dejali, da je prišlo to ime pač od besede slana, priimek Cunja pa iz cunje. In tako seveda tudi glede drugih priimkov. Vedno so jih razlagali enostavno z besedo, ki jo dotičnemu priimku pomensko najbližja.

V resnici so stvari veliko bolj zapletene. Predvsem se je treba zavedati — in to pri takih raziskavah tudi vedno upoštevati — da so vse take podobnosti skoro vedno samo slučajne in da v resnici ni med priimkom in dotično besedo nobene zveze, razen morda te, da so ljudje potem, ko se je izgubil prvotni smisel priimka, počasi prilagajali njegovo izgovorjavo tisti besedi, ki mu je bila najbližja, npr. priimek Mlakar besedi mlaka, priimek Križman, ki se je glasil prvotno najbrž Krišman, besedi križ, priimek Božič božiču, čeprav je pomenil prvotno čisto nekaj drugega, in tako naprej.

Predvsem bi bilo potrebno vse slovenske priimke zbrati v poseben slovar in to po začetni črki in po končnicah. Tako bi dobili slovar nekaj desetisoč besed, ki bi bil zelo važen kot dopolnilo etimološkega slovarja, in slovarja slovenskih narečij, če bi ju imeli — na žalost ju namreč še nimamo — pa tudi kot dopolnilo slovenskega knjižnega jezika. V priimkih je ohranjenih mnogo starih slovenskih besed, ki so v pogovornem jeziku že odmrle ali pa so na tem, da odmrò. Poleg tega pa bi tako tudi krili odnos med današnjim slovenskim jezikom in priimki, tako da bi lahko iz-

merili, kot bi lahko rekli, za koliko se je živi današnji jezik odmaknil od živega slovenskega jezika v času, ko so nastajali slovenski priimki. Kdaj je to bilo, je danes, dokler niso izvršene vse preiskave o njih, težko reči, nedvomno pa so nastali mnogi že v zgodnjem srednjem veku, le da niso bili morda cela stoletja zapisani in so se pojavili šele v graščinskih urbarjih poznega srednjega veka. Vendar se danes že lahko z gotovostjo reče, da so nastali današnji priimki delno iz hišnih imen, kakor so namreč rekli družinam na posameznih kmetijah oziroma v hišah — danes pravimo, da se pravi nekemu »po domače« tako in tako — ali pa po kaki telesni ali duševni značilnosti tistega človeka ali po njegovem delu in poklicu, pa tudi po značilnosti njegove kmetije, po njeni legi itd. Če se npr. nekdo piše Župnik, to ne pomeni, da je bil kak njegov prednik župnik, ampak da je imel kmetijo v najvišji legi v tistem kraju, ker priimek župnik je nastal iz »opnik«, ki biva »opi«, zgoraj. Tako je nastalo tudi ime za božični hleb, ki ga pečejo npr. na Primorskem in mu pravijo »župnik«. Neki etnograf je skušal razložiti to besedo s tem, da so pač spekli pri vsaki hiši tak božični hleb za župnika.

Toda kam naj bi bil djal župnik petsto takih hlebov, če je imel recimo v župniji petsto družin? Ime župnik je prišlo od tega, ker so postavili ta hleb za božič na mizo — torej spet »opi« ali »op«, gor — in je ostal tam do novoga leta, dokler ga niso pojedli, ali ker je bil zgoraj kultno okrašen s figurami. Bil je pač simbol nekega davnega kulta.

Važno pa je poznati priimke tudi po končnicah, ker nam marsikaj povedo glede njihovega nastajanja, pa tudi glede razširjenosti določenih tipov priimkov in s tem tudi največ nekdanjih slovenskih plemen in ljudske kulture. Znano je namreč, da je priimkov na ič največ na Dolenjskem in v Prekmurju, na nik pa na Koroškem, na šek okrog Celja, v Savinjski dolini in na zahodnem Štajerskem, na ar pa na Gorenjskem in Primorskem. Danes še ni mogoče reči, odkod te razlike, jasno pa je, da imajo nek vzrok. Preučevanje priimkov bo celo bolj mikavno kot preučevanje jezika, ker je v njih zapopaden velik del slovenske politične, socialne in kulturne, pa tudi verske zgodovine. Naravnost čuditi se je treba slovenskim jezikoslovcem, da so to vprašanje doslej tako zanemarjali. Marsikje v tujini imajo celo univerzitetne katedre za preučevanje priimkov.

Skoro vse to, kar smo dejali o priimkih, pa velja tudi za slovenska krajevna imena. Tudi o njihovem nastanku in pomenu vemo doslej zelo malo, čeprav krijejo v sebi za debele knjige slovenske zgodovine.

F. J.

Predstavitev novega romana Borisa Pahorja v Društvu slovenskih izobražencev

V Društvu slovenskih izobražencev je v ponedeljek zvečer gospa Zora Tavčar - Rebula predstavila novi Pahorjev roman »Zatemnitev«, pisatelj pa je podpisoval svojo knjigo.

Zbralo se je kljub mrazu lepo število ljudi, ki cenijo Pahorja in imajo radi njegove knjige. Najprej so poslušali Zoro Tavčar - Rebula, ki je podala svoj splošen vtis o tem novem Pahorjevem romanu, ne da bi hotela, kot je naglasila, dati o njem literarno oceno v pravem pomenu besede. Potem je prebrala razne značilne odlomke iz knjige, ki ilustrirajo Pahorjevo tehniko pisanja, zlasti v tem romanu, in njegovo miselnost, pa tudi odnos med ljudmi, ki so njeni nosilci, zlasti seveda nad glavnima osebama, fantom in dekletom, ki se iščeta in najdeta sredi fašistično-nacistične vihre nad Trstom. Opozorila je na dejstvo, da se je Pahorju zlasti lik Mije, ženske junakinje, v tem romanu zelo posrečil, česar ni mogoče reči o vseh njegovih ženskih likih. Pokazala pa je tudi na drugo značilnost romana »Zatemnitev«, da prihaja namreč v njem do izraza politično-nazorska problematika, ki so jo morali tedanji mladi primorski Slovenci, posebno izobraženci, rešiti v sebi, ko so se vključevali v osvobodilni boj. Poudarila je tudi kultiviranost in izdelanost Pahorjevega sloga ter njegove lepe opise narave in mesta.

Potem je spregovoril Boris Pahor sam in odgovoril delno na nekatere trditve Zore Tavčar, ki so bile postavljene kot vprašanja, delno pa je sam želel jasneje osvetliti psihološko in moralno podobo obeh

glavnih junakov v romanu, ki se najdeta z dveh nasprotnih ideoloških bregov, s katoliškega na eni in s komunistično-dogmatičnega na drugi strani. S posebnim poudarkom pa je odgovoril na vprašanje, če je pisal ta svoj roman morda že s stališča svojih povojnih in zlasti nedavnih izkušenj. Rekel je, da nikakor: čeprav bi lahko imel bravec tak vtis, so dejansko prihajali problemi, ki se zdijo novejšega datuma, že tedaj do izraza. Tudi tedaj je moral mlad slovenski izobraženec rešiti v sebi problem, kako vskladiti hotenje po resnični svobodi na pluralistični nazorski in politični svobodi z bojem, ki je zahteval določeno nazorsko podreditev. Njegov junak se je odločil za boj za narodno svobodo, za žrtvovanje zanjo in morda za smrt — kljub temu, da se fizično ni počutil kot junak — ker je čutil to kot neodločljivo narodno in moralno dolžnost. S tem pa se ni odrekal pravici svobode. Boris Pahor je tako eden izmed redkih slovenskih pisateljev, ki je znal — in zmogel — izraziti v svojem delu tudi ta problem. Skoraj bi lahko rekli, da je celo edini — če namreč upoštevamo njegovo odkritost in pogum, s katerim je prikazal ta problem — kajti vsi drugi, ki so doslej poskušali spregovoriti o tem, so ga kvečjemu nakazali.

Sledila je zanimiva diskusija s poslušavci, ki so jih zanimalo posamezne plati Pahorjevega romana, npr. vzdušje groze v medvojnem Trstu ali verjetnost Mijinega lika. Večer se je zaključil v prijetnem družbenem ozračju in pogovoru med prijatelji o istih in sorodnih temah.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
30 LET NEPRETRGANEGA DELOVANJA

Aldo Nicolaj

S T A R A G A R D A

(igra v dveh dejanjih)

v soboto, 29. novembra ob 20,30 v Kulturnem domu v Trstu

v nedeljo, 30. novembra ob 17, uri v Župnijski dvorani v DOBERDOBU

v sredo, 3. decembra ob 20,30 v Kulturnem domu v Trstu

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA
GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

Klaus Eidam

OSTRŽKOVE DOGODIVŠČINE

V torek, 2. decembra ob 15.30

v četrtek, 4. decembra ob 15.30

NOVA KNJIGA DR. EGIDIJA VRŠAJA

Gospodarsko sodelovanje Alpe - Adria

Kot smo že kratko poročali v zadnji številki, je pred dnevi izšla v založbi revije »Mladika« v Trstu nova knjiga časnika in ekonomista dr. Egidija Vršaja. Naslov njegovega novega dela, ki je napisano v italijanskem jeziku, je »La cooperazione economica Alpe - Adria« (Gospodarsko sodelovanje Alpe - Adria). To je že njegova druga knjiga s podobno tematiko, saj je pred nekaj leti napisal izredno zanimivo, vsebinsko tehtno in za naše kraje zelo aktualno knjigo z naslovom »La cooperazione economica Italia - Jugoslavia« (Gospodarsko sodelovanje Italija - Jugoslavija), ki je vzbudila pozornost ne samo v poslovnih, temveč tudi uradnih krogih, saj je takoj pošla.

Novo delo obravnava širši zemljepisni prostor, ki ga v zadnjem času označujemo z Alpe - Adria. Gre za gospodarsko sodelovanje med tremi sosednimi državami, Italijo, Jugoslavijo in Avstrijo ter zlasti za sodelovanje med Furlanijo - Julijsko krajino, Slovenijo in Koroško. Gre predvsem, kot pravi sam avtor, »za veliki izziv, ki so

ga sprejele politične in gospodarske sile Alpe - Adria, da se obmejni kraji spremenijo v enotno gospodarsko področje«. Prvi pogoj za doseg tega cilja pa je »poznavanje zakonodaje in tehnike gospodarskih sistemov treh sosednjih držav«. Avtor najprej obravnava vprašanje mednarodnega gospodarskega sodelovanja, nato podrobno navaja instrumente, s pomočjo katerih se vsaka od treh držav vključuje v mednarodno gospodarsko, zlasti trgovsko sodelovanje. V drugem delu knjige so med drugim navedeni sporazumi, ki urejajo gospodarske odnose med omenjenimi državami in zlasti med obmejnimi deželami.

Posebej je treba opozoriti, da bo italijanski bralec zlasti cenil prikaz temeljnega ustroja jugoslovanskega gospodarskega sistema, ki je podan na preprost način, kar pa nikakor ni v škodo znanstveni ravni knjige. Sploh je treba priznati, da zna avtor tudi najbolj zapletene in nestrokovnjaku težko razumljive pojme pojasniti na poljuden način, kar ponovno dokazuje, da avtor dobro obvlada snov in da je tudi vaje pisanja. Menimo dalje, kako bi knjiga zaslužila, da bi izšla tudi v slovenskem jeziku, saj nam ni znano, da bi kje bilo zbranega toliko dragocenega gradiva, ki je nujno potrebno za krepitev nadaljnje gospodarskega sodelovanja med sosednjima državama ob Jadranu. Knjiga pa je tembolj aktualna glede na najnovejši spo-

razum med Italijo in Jugoslavijo. Zato bi bilo prav, če bi se zanjo zanimala kaka založba iz Slovenije.

Prepričani smo, da bodo zlasti poslovni ljudje in pristojni uradi ter ustanove radi segli tudi po tej knjigi Egidija Vršaja. Avtor je opravil veliko in dragoceno delo, ki vsekakor dela čast njemu samemu in tudi celotni naši manjšini, saj je z dejanji dokazal, kako more biti manjšina posredovalec in resničen most med državami in njihovimi narodi. Zadnja Vršajeva knjiga bi torej ne smela manjkati na knjižnih policah zlasti tistih podjetij, ki se bavijo z zunanjo trgovino, saj je odlični priročnik za njihovo poslovanje.

Dr. Egidiju Vršaju, ki je tudi naš sodelavec, k novi knjigi iskreno čestitamo.
D.L.

—o—

NEZANESLJIVOST RAČUNALNIKOV

Nekateri imajo tako zaupanje v elektronske računalnike (kompjuterje), da so jim pripravljene priznati (vsaj za prihodnost) od človeka neodvisno in višjo inteligenco, drugi pa so upravičeno mnenja, da bo ostal računalnik vedno samo stroj, izdelek človeških rok in možganov, a nič več, pa če bo še tako popoln. A »popolnoma« popolnih računalnikov ne bo najbrž nikdar, ker tudi v računalniku se lahko kaj pokvari ali zmeša. To se je pokazalo pred kratkim pri računalniku, ki ga uporabljajo v britanskem ministrstvu za zunanjo trgovino. Kar več mesecev zaporedno je računalnik izračunal za poldrugi odstotek manjši uvoz in večji izvoz, kot sta bila v resnici. Tako se je zmotil za 276.000.000 funtov šterlingov v prid britanski zunanjetrgovinski bilanci, tega denarja pa seveda ni nikjer.

Kulturne novice

Izšla je prva letošnja številka »Literarnih vaj«. Dobi se v Tržaški knjigarni. Studentovska revija je stopila letos v svoje 27. leto.

Alojz Rebula je zaposlen s pisanjem svojih vtisov z letošnjega obiska v Kanadi in Združenih državah. Verjetno se mu bo rodilo o tem večje delo, v katerem bodo potni zapiski pomešani z razmišljanjem o bližnjih stvareh in zadevah.

V tisku je že »Jadranski koledar« za leto 1976 z običajno pestro vsebino.

Dimitrij Rupel je 25. t.m. v daljšem članku v »Delu« odgovoril Levu Deteli, ki je na kongresu mednarodnega PEN kluba na Dunaju spregovoril o Edvardu Kocbeku.

Umrli je znani slovenski jezikoslovec, pisec slovarjev, dr. Janko Kotnik.

V tisku je nova številka revije »Zaliv«. V kratkem bo zunaj.

Nobelovo nagrado za mir bo dvignila namesto Saharova, katerega Sovjeti ne pustijo iz države, da ne bi izdal »kakih znanstvenih tajn«, njegova žena, ki se zdravi zdaj v Italiji.

Nedavno je umrl odlični nemški runolog in raziskovalec stare keltščine in pranordijskega jezika prof. Wolfgang Krauss v Göttingenu.

V knjigarnah so se pojavile nove izdaje poezije letošnjega Nobelovega nagrajenca Eugenia Montaleja.

Slovenska tržaška javnost se pritožuje nad predragimi knjigami založb v Sloveniji. Tudi tečaj menjave dinar-lira si zaračunavajo slovenske založbe neupravičeno visoko.

Sodobno kmetijstvo

Pobuda zanimiva tudi za nas

V teku so priprave, da bi po več letih diskusij in razgovorov, uresničili zamisel o ustanovitvi pašne zadruga s hlevom za prosto rejo v dolinski občini na Dolgi koroni. Pobudniki imajo prav gotovo dosti urazgovorov za sabo, verjetno so si tudi ogledali to ali ono podobno pobudo v deželi ali državi. Tudi v sosedni Sloveniji so uresničili podobno zamisel in sicer na Ligu v novogoriški občini. Mogoče ne bi bilo odveč se seznaniti z organizacijskimi izkušnjami in prvimi ekonomskimi učinki pašne skupnosti na Ligu. Informiranost je namreč osnova za primerjave in mogoče tudi za izmenjavo izkušenj. Navsezadnje Llig ni tako daleč in bi se naši rejci lahko stavili v stik z rejci ondotne pašne skupnosti.

Prva pašna skupnost v Sloveniji

Predvsem je to prva pašna skupnost v Sloveniji, ki je nastala na opuščeni travnatih površinah. Pobuda je toliko bolj zanimiva, ker je pojav opuščeni površini vseh sponov pojav tudi pri nas, zato je vsaka izkušnja o izrabi kmetijskega prostora, ki se ga drugače kot s pašo ne da zamisliti (jasno, izključujoč nekmetijske dejavnosti), dobrodošla. Samo v Sloveniji imajo več kot 200.000 ha travnatih površin, ki niso

Pašna skupnost na Ligu

primerne za mehanizirano pridelovanje kreme. Predvidevajo, da bo skupinska pašna v prihodnje edini način za gospodarno izrabo takšnih travnatih površin.

Primer uspešnega sodelovanja med kmetijami

Poleg tega je pašna skupnost na Ligu primer uspešnega sodelovanja med kmetijami. Te izkušnje bi lahko s pridom izkoristili pri organiziranju bolj gospodarnega pridelovanja na kmetijah, kjer je razdrobljenost površin ena od osnovnih ovir za hitrejši gospodarski in posebej kmetijski napredek. Ker so v Sloveniji zavrnilo možnost nasilne kolektivizacije, si toliko bolj prizadevajo najti rešitve v smeri tesnejšega sodelovanja med kmetijami.

Tudi Lig je naselje, kjer je znakovno močno opuščanje kmetovanja. Še leta 1955 so imeli 500 krav, leta 1971 le še 246. Osnovni razlog za ustanovitev pašne skupnosti je bila želja najti takšno obliko izrabe opuščeni površini, ki bi zahtevala malo delovne sile in bi mogla zadržati ljudi na tem področju ter jim omogočati dodatni vir dohodka.

(dalje prihodnjič)

—o—

Boris Pangerc ima v tiskarni »Graphart« v Trstu v tisku drobno zbirko novel.

ŠAH

Mati Cerkev je v skrbi za zaupane ji ovčice kdaj pa kdaj res šla predaleč; človeška strast je razjedla božjo vneto in dušno varstvo se je izpridilo: postalo je oblast.

Toda še dlje od Cerkve so zabredli zgodovinarji, ki so v prikazovanju in presoji Njenga dela zagrešili lahkotna poenostavljanja in grobe posplošitve. Med slednje spada tudi ona o šahu: Cerkev naj bi v njem videla hudičev prst, zato naj bi ga dosledno preganjala in skušala iztrebiti. (Sicer pa: ali ni slednji šahist vsaj kakšenkrat v življenju občutil šah kot hudiča, ki ga odteguje od višjih dolžnosti, od družine in poklica?).

Če odštejemo občasne izbruhe in zgodovinsko izpričana prekletstva, je sodba vseskozi krivična. Nešteto dejstev ji oporeka.

Tereza Avilska se v svoji »Poti k popolnosti« visoko in občudujoče izraža o šahu. Veliki misijonar Franc Ksaverij je med plovbo proti Malabarju med eno partijo in drugo izpreobrnil mornarja. Že manj sredstvo in bolj cilj je bil šah škofu Ruy Lópezu. Naravnost strasten šahist pa je bil papež Leon XIII. Res je bil še karninal Pecci, ko je edigriral spodnjo partijo (leta 1875.), sklepamo pa, da je šahiral tudi kot papež. Ker: strasten šahist lahko postane čez noč papež, ne more pa postati čez noč do šaha indiferenten.

Prej kot karkoli drugega je partija zgodovinski dokument. Častiti nasprotnik je bil po vsem videzu šibek šahist. Rešuje in odlikuje pa jo vse prej kot banalen konec: še razvažen mojster bi se ga ne sramoval.

GUILA - KARDINAL PECCI

Italijanska igra

1. e4 e5, 2. Sf3 Sc6, 3. Lc4 Lc5, 4. c3 Sf6, 5. d4 ed4:, 6. e5 d5, 7. ef6: dc4:, 8. De8+ Le6, 9. fg7: Tg8, 10. cd4?: Sd4:, 11. Sd4: Ld4:, 12. Dh5? Df6, 13. 0-0 Tg7:, 14. Db5+? c6, 15. Db7: Tg2:!, 16. Kg2:.

Tudi 16. Kh1 privede brez izgube tempa — s samimi šahi (začenši s 16. Th2:+) — do mata.

16. .. Dg6+, 17. Kh1 (ali 17. Df3 Dg4 mat) Ld5+, 18. f3 Lf3:+, 19. Tf3: Dg1 mat.

—o—

OBCINA REPENTABOR IN AVTOPORTO

(Nadaljevanje s 4. strani)

va, ki jo vodijo socialisti in komunisti, žanje sedaj sadove odločnih zahtev, ki jih je postavila že Slovenska skupnost, sama pa ni dosegla nobenih izboljšav.

Kasneje smo zvedeli, da je o vprašanju tovornega postajališča na Fernetičih poročal na zadnji seji občinskega sveta župan dr. Colja, ki pa sploh ni omenil zahteve prizadetih lastnikov, naj se področje avtoporta pri Fernetičih omeji na najnujnejše objekte, za druge potrebe pa naj se presele na področje napovedane proste industrijske cone na ozemlju tržaške občine. Svetovalci manjšine (Slovenska skupnost) podpirajo to zahtevo lastnikov zemljišč s Fernetičev.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Dekle z zaprtimi očmi

46

Napisal Pierre L'Ermite

Prevedel Lovro Sušnik

Nekega večera ji je prinesel živega galeba, ki ga je bil odstrelil nad morjem.

»Da boste lahko nosili perje na klobuku za spomin name... Če pa želite, ga dam nagačiti in namestiti za vas...«

Marija je vzela ubogo belo stvarco z okrvavljeno perotjo in plašnimi očmi:

»Sprejemem... toda ne za svoj klobuk!«

»Kaj pa boste naredili z njim?«

»Ali mi dovolite, da ga obdržim živega?«

»O, dovolim vam vse!«

»Dobro torej!«

»Imam vtis, da ne občudujete mojega strela.«

»Kaj vam je vendar storila ta uboga, ljubka živalca?... Ali ste bili lačni?... Pride te semkaj za štiriindvajset ur, pa občutite takoj potrebo, da ubijate — samo, da ubijate!... Ali najdete v tem divjaškem dejanju kaj občudovanja vrednega? Meni se vselej stisne srce, ko vidim snemati puško...«

Marija Durand je potem odnesla svoje galeba, ga obvezala in ga namestila v ozadju vrta. Morska ptica, ki se je plašila pred vsakim, se je počasi navadila na Marijo, ki ji je kupovala ribe iz svoje denarnice.

Melanija je zopet zmajevala z rameni nad to »pretirano čustvenostjo.«

»To je čisto enostavno še ena komedija več!«

A Marija je tudi topot zaprla oči in sklenila pozabiti, kar so slišala njena ušesa.

Neko soboto jo je srečal Ludvik ob vnožju obrežnih pečin; nabirala je školjke.

»To bo mogoče za galeba?«

»Ja, davi so leteli drugi zelo visoko po nebu. Moj si je obupno prizadeval, da bi odletel tudi on k morju in v prostost. Tedaj se mi je zasmilil in sem prišla sem, da poiščem zanj školjke, ki jih tako rad jé... Imam jih že polno košarico...«

Ludvik je odprl košarico:

»To ste nabrali sami?«

»Dobra sem si z nekim starim mornarjem, ki prebiva v smeri proti »Krešam«, Pomaga mi iskati vse, kar je treba. Glejte..., danes mi je podaril te "lupine".«

»In jaz sem vzrok vseh teh sitnosti!«

»To, kar sem vam rekla, sem govorila večkrat svojemu bratu, ki je bil tudi velik lovec...«

»Ah, vaš brat je bil lovec?«

Marija se je zavedla, da se je pravkar spet spustila predaleč, in v hipu jo je obli-la rdečica.

Ludvik jo je gledal.

Enostavno in skromno oblečena, je bila Marija Durand videti res lepa tu na obrežju morja, ko sta ji svež zrak in razvnetost oživiljala obraz in je polno večerno sonce vžigalo blede zlato njenih krasnih las...

Ampak kar je vzbujalo Ludvikovo radovednost bolj in bolj, je bilo dejstvo da je zaslutil za tem elegantnim videzom in mladostno svežino, ki jo ima toliko deklet iz preprostega ljudstva, vsak dan bolj jasno — globoko omiko, združeno s prirojeno nežnostjo, ki jo lahko imajo duše v vseh socialnih slojih.

(Dalje)

—o—

IMENOVANJE OSNOVNE ŠOLE V BOLJUNCU PO FRANU VENTURINIJU

(Nadaljevanje s 4. strani)

božne pesmi, domoljubne in borbene iz časov NOV.

Še in še bi lahko pisali o Venturiniju in njegovem plodovitem delu, o njegovih skladbah za orkester, o zbirkah pesmi, ki jih je sam izbral in izdal in o tistih, ki so jih uvrstili v svoje zbirke drugi, o njegovih rokopisnih, o njegovi zapuščini, ki je bogata, a še ne urejena, ker čaka muzikologa, ki naj bi enkrat vso Venturinijevo bogastvo uredil.

Fran Venturini je s svojo pedagoško-glasbeno dejavnostjo prispeval mnogo k naši narodni kulturi, zato smo se učitelji in njegovi ožji sorojaki — Boljunčani odločili, da poimenujemo svojo šolo po njem.

Tako so se v boljunski šoli že začele priprave za slovesno imenovanje, ki naj bi bilo v aprilu 1976. Ker bo s pripravami precej dela, bodo medrazrednemu svetu pomagali prostovoljci.

Zdi se, da vlada po vasi precejšnje zanimanje in je prav tako. Vaščani se dobro zavedajo, kaj jim pomeni šola v domačem jeziku in so nanjo tudi ponosni. Zato jim menda ne bo težko žrtvovati za to slovesnost niti časa niti denarja.

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce na obiščeje NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE MEBLO (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.